

Is biologische certificering bijenhouderijen het paard achter de wagen spannen?

Krijgt consument eerlijke honing voor zijn geld?

Ik draag de biologische- en nog meer de biologisch-dynamische landbouw een warm hart toe. In al mijn doen(handelen, artikelen schrijven, voeding, etc.) en laten probeer ik daar een bijdrage aan te leveren. SKAL-certificering en ook Demeter-certificering levert daar zeker een bijdrage aan.

Ik vraag mij echter af of de biologische certificering van Nederlandse imkers realistisch is en of het een bijdrage levert aan een vitale bijenhouderij. SKAL en/ of EZ spreken in de berichtgeving trouwens uit naam van 'imkers'. Dat lijkt mij niet juist. *Dit moet zijn: enkele imkers.* Mocht dit (mede) uit naam van de NBV zijn dan heeft dat een gelijke waarde als dat bij boeren uit naam van de LTO wordt gesproken: niet iedere (biologische) boer is daarbij aangesloten of onderschrijft dat beleid.

Ecologisch verantwoord?

Ik concludeer dat de vele regels/voorwaarden voor een kleinschalig ecologisch werkende beroepsimkerij onmogelijk en weinig realistisch zijn. Tenminste als je ook nog zorgvuldig en met genoeg geduld met *vitale streekeigen bijenvolken* en de natuur wilt (samen)werken. Aan de ene kant lijken mij in Nederland de voorwaarden van certificering van Nederlandse imkers, zeker onder de omstandigheden van de huidige reguliere landbouw onmogelijk om aan te voldoen. Tenzij we natuurlijk half-half, wat hier en daar al gesuggereerd wordt, gaan controleren. Los van de hele boekhouding en de betaling van controles, zijn veel regels als gesteld in het informatieblad bovendien ook nog eens uiterst fraude gevoelig.

Wat te denken van de volgende regel:

De bijenkasten moeten zo worden geplaatst dat bronnen van nectar en stuifmeel binnen een straal van 3 kilometer van de standplaats voor meer dan 50% bestaan uit biologische gewassen en/of spontane vegetatie en gewassen waarop slechts licht milieubelastende technieken worden toegepast.

Een straal van 3 km betekent een oppervlakte van meer dan 2800 hectare(red.)Hoe kan een imker dat waarheidsgetrouw in beeld brengen.

Natuurgebieden onder druk?

De enige plekken waar de honingbijen mogelijk nog zouden kunnen staan zijn, gezien de voorwaarden voor certificering, in grote natuurgebieden. Het is het vaak ook uit ecologisch standpunt niet wenselijk om met heel veel bijenkasten in dat soort natuurgebieden, waar er nog maar heel weinig van zijn, te staan.

Schijn duurzaamheid?

Het fundament van de industriële land- en tuinbouw blijft naar mijn mening hiermee ongemoeid. Certificering suggereert ook dat het biologisch houden van bijen binnen de huidige staat van de regulier landbouw en het platteland geen probleem meer is. Het fundament van de industriële landbouw in Nederland blijft ongemoeid, zoals we wederom hebben kunnen zien bij het einde van de Europese melkquotering.

Vitaliteit bijenvolken

De regels bieden mijns inziens ook geen houvast voor een vitale bijenhouderij. Dit lijkt te worden gesuggereerd door bijvoorbeeld *alleen het knippen van vleugels van een koningin te verbieden.* Klinkt leuk voor de consument maar is erg minimaal en enigszins misleidend.

Mijn indruk is dan ook dat economische motieven wederom de boventoon lijken te voeren en de honingconsument toch enigszins het bos in wordt gestuurd.

Deze economische motieven spelen overigens ook bij onderdelen van het Bijengezondheidsprogramma, onderdeel Meerjarig bijenobservatie onderzoek, een grote rol. Formeel was het de eis van Nefyto/farmacie om dit onderzoek voor 49% te bekostigen als alle partijen uit de kerngroep van het Bijenberaad akkoord zouden gaan. De kerngroep van het Bijenberaad is vlak voor het kritieke punt opgeheven(?) maar het onderzoek was al van start gegaan(?). *Daarbij mag je je nog afvragen wie dit ondersteunen. In genoemde branche Nefyto zitten o.a. de grote jongens als Syngenta, Dow, BASF waar ik niet direct erg veel vertrouwen in heb.* Een paar procentjes lobbyen bij de overheid en de ecologisch werkende imker heeft het nakijken. Navraag (DKS) bij Prof. Koos Biesmeier, de coördinator van het surveillance onderzoek van de Wageningen UR (PRI) levert al weer meer dan bijna 2 maanden geen enkel antwoord op. Ook navraag in een eerder stadium bij het hoofdbestuur van de NBV, de grootste bijenbond van Nederland, levert geen antwoorden op.

Kritische honingconsument!

Ik raad de honingconsument dan ook aan om bij een (duurzaam werkende ecologische) imker langs te gaan en zich goed voor te laten lichten over de soort bijen die de imker gebruikt, waarom hij deze heeft gekozen, waar de bijen staan, hoe de imker met zijn bijen omgaat, enz. Open dagen bieden een prima gelegenheid om allemaal scherpe vragen te stellen. De helder denkende consument kan dan zelfstandig een goede keuze maken. Het gaat natuurlijk ook niet om certificering maar om werkelijk vitale bijenvolken en uiteindelijk natuurlijk om een vitaal platteland.

Ecologisch imkeren- Praktijk De Kleine Salamander

Mijn streekeigen bijen welke ik op ecologische wijze houd, voor de hoofdlijnen zie de bijlage elders op mijn website, staan voor een deel bij een prachtig BD-bedrijf, in mijn oude boerentuin en voor de rest op vaste standplaatsen in de regio (Zuidoost-Friesland, Drente en Groningen). Vaste standplaatsen vanwege het tegengaan van gesleep van ene drachtveld naar andere wat veel energie van de bijen maar ook veel kostbare vervoersenergie vraagt. De plaatsen selecteer ik ten eerste op geschiktheid voor mijn bijen. Daarbij kijk ik o.a., naast veiligheid voor publiek, voorkomen van molest, naar stand t.o.v. zon, beschutting, ook naar wat er zoal voor de bijen te halen is, de wilde bijenpopulaties (globaal), aantal bijenvolken en op welke manier er globaal land- en tuinbouw in de omgeving wordt bedreven. Deze zoektocht alleen al is een enorme inspanning. Een grasveld kan plotseling maisveld of erger aardappelveld worden (en dus blootstelling bijen aan bestrijdingsmiddelen) en voor dat je het weet blijken soms ook complete bosschages met dracht, ook door natuurorganisaties, te zijn weggehaald. Binnen mijn imkerij stel ik de vitaliteit van mijn streekeigen bijen en dus de telos, zeg maar eigenheid, van een bijenvolk, centraal. Ook dat is een hele zoektocht. Dus geen bijenrassen die geteeld zijn op grote haaldrift, zeer minimale zwermrust en zeer laag steekgedrag. De certificering voorkomt niet dat dit soort bijen, te vergelijken met hoornloze koeien met een zeer hoge melkgift, worden ingezet bij biologisch werkende bijenhouderijen met SKAL-keurmerk. In zekere zin moedigt zij dit mogelijk aan, want de marges zeker ook t.o.v. de tijdsinspanning in het kleinschalig en ecologisch beroepsimkeren, waar haaldrift niet centraal staat en de bijen voor een deel op eigen honing overwinteren, zijn minimaal.